

Norrköpings kommun

2020-01-23

Norrkoping.kommun@norrkoping.se

1 (19)

Dnr-SI 2019:6321

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Norrköpings Lärlingsgymnasium i Norrköpings
kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Norrköpings Lärlingsgymnasium avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Lösanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Norrköpings Lärlingsgymnasium i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn och lärarna utvecklar metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn i ökad utsträckning analyserar eventuella skillnader i betygssättningen och för diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser för att på så sätt säkerställa en likvärdig betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 14 augusti 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till

skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till,

Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens

diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:6321) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 1 Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning, Kunskaper och lärande, Varje skolas utveckling, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn till viss del följer upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat och undervisningens kvalitet. Rektorn följer i delar upp hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen men det saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorn har dock skapat en tydlig organisation för samverkan och rektorns organisation utgår från ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Rektorn fördelar också resurser för att bäst möta de behov som finns på skolan.

Uppföljning och analys av kunskapsresultat och undervisningens kvalitet

Rektorn följer till viss del upp och analyserar elevernas kunskapsresultat. Av intervjuer och inskickad dokumentation framgår att rektorn följer upp kunskapsresultat i svenska, engelska och matematik på skolövergripande nivå. I dessa ämnen har rektorn också i viss utsträckning gjort analyser av vad resultaten beror på även om en dokumenterad analys saknas. I andra ämnen saknas uppföljning och analys. Rektorn uppger att han är medveten om detta och att skälet är att skolan är ny och ännu inte haft avgångselever. Rektorn har därför ännu inte prioriterat detta. Uppföljning och analys av kunskapsresultat är enligt rektorn planerat till sommaren 2020 då elever i år 3 slutar. Av intervjuer med lärare framgår att de inte har haft några gemensamma diskussioner om elevernas kunskapsresultat i avslutade kurser mer än på ett informellt plan. Av intervjuer framgår emellertid att det görs löpande uppföljning av kunskapsresultat i samband med terminsvisa klasskonferenser där lärare och elevhälsan deltar. Dock framgår av intervjuer med lärare och rektorn att dessa tillfällen främst är inriktade på att identifiera elever som riskerar att inte nå upp till kunskapskraven. På sikt avser rektorn att i den löpande uppföljningen även fokusera

på hur elever med redan godkända betyg, det vill säga minst E i betyg, kan nå längre i sin kunskapsutveckling.

Nationell statistik över elevernas kunskapsresultat saknas och omfattar i nuläget endast resultat på nationella prov. Rektorns egen redovisning som Skolinspektionen fått ta del av, innehåller resultat i ämnena svenska 1, matematik 1a och engelska 5 fördelat efter betyg (A-F) läsåret 2018/2019. Resultaten är redovisade efter kön men alla program redovisas gemensamt. Kunskapsresultaten är i linje med eller i vissa fall något högre än motsvarande resultat för nationella proven samma år. Rektorns sammanställning visar att cirka 29 procent av eleverna inte når kunskapskraven i matematik 1a. Rektorn uppger att resultaten motsvarar hur det ser ut på yrkesprogram i stort i kommunen och att flera elever på skolan har svårt att nå kunskapskraven i matematik. Dock har rektorn inte närmare följt upp hur undervisningen bedrivs i ämnet. Flera diskussioner har emellertid förts kring hur måluppfyllelsen ska öka. Rektorn uppger att matematikundervisningen redan nu bedrivs med två lärare och med fler lektionstimmar än timplanen anger. Planen är också att utöka antalet terminer för kursen samt att involvera kommunens matematikutvecklare och även skolans specialpedagog i att hitta metoder för att utveckla undervisningen. Av skolans dokumenterade uppföljning framgår vidare att cirka 23 procent av eleverna inte når kunskapskraven i engelska 5. Rektorn har dock inte någon närmare förklaring till detta utan uppger att han behöver titta närmare på hur undervisningen i engelska bedrivs.

Rektorn följer i viss utsträckning upp undervisningens genomförande. Rektorn uppger att undervisningen följs upp löpande genom samtal med lärarna vid exempelvis medarbetarsamtal och vid kollegiemöten. Generella samtal kring undervisning har rektorn också i ledningsgruppen samt vid elevhälsans möten. Av intervjuer framgår dock att rektorn har gjort få lektionsbesök samt få besök på det arbetsplatsförlagda lärandet. Strukturerade observationer har inte förekommit. Skälet till detta är att rektorn är ensam skolledare och har prioriterat organisatoriska frågor. För att säkerställa kvaliteten på det arbetsplatsförlagda lärandet (apl) så för rektorn regelbundet samtal med yrkeslärarna. Rektorn uppger att de har ägnat mycket tid åt att säkerställa hög kvalitet och att tillse att samma rutiner gäller kring apl för olika gymnasieprogram.

Rektorn fördelar resurser för att bäst möta de behov som finns på skolan. Rektorn ger flera exempel på insatser som genomförs såsom att skolan har dubbla lärare på vissa lektioner. Elever ges också på olika sätt möjlighet att läsa om kurser som de eventuellt fått underkänt i. Det finns också elevassistentresurser som kan styras efter behov. Rektorn uppger att elevhälsan, tills nu, i liten utsträckning har deltagit i beslut gällande

prioriteringar av elevresurser. Skälet är att elevhälsan varit under uppbyggnad. Framöver kommer elevhälsan ges fler möjligheter att påverka prioritering av hur vissa resurser ska fördelas.

Värdegrund och jämställdhet

Rektorn följer i delar upp värdegrundsarbetet på skolan. Rektorn uppger att värdegrundsarbetet exempelvis följs upp kontinuerligt i diskussioner med arbetslagen. Härutöver genomförs varje år en skolenkät med eleverna där frågor kopplade till värdegrund finns med. Rektorn uppger att de är lyhörda för hur elever upplever värdegrunden på sina apl-platser. Detta görs genom elevernas löpande kommunikation med yrkesläraren men också yrkeslärarens kontinuerliga uppföljning av arbetsplatsen. Rektorn uppger att det förekommit att elever har flyttats då apl-platser av olika anledningar varit olämpliga. Av intervjuer med lärare framgår dock att rektorn inte har ställt några frågor kring hur lärarna arbetar med värdegrundsuppdraget i sin undervisning.

Skolenheten bedriver ett jämställdhetsarbete men arbetet är inte strategiskt eller styrt av rektorn. Rektorn uppger att de kontinuerligt arbetar med jämställdhet. Det kan handla om könsperspektiv kopplat till olika branscher eller hur elever av olika kön kan lockas till att söka olika gymnasieprogram. Härutöver beskrivs också skolans arbete med programgemensamma studiegrupper, där män och kvinnor läser tillsammans oavsett program, som ett led i att få en jämnare könsfördelning i undervisningen. Lärare uppger vidare att läroplanens jämställdhetsuppdrag berörts i flera av de ämnesövergripande projekt som genomförts. Även elever uppger att jämställdhet har berörts i undervisningen kopplad till olika branscher om än i liten utsträckning. Rektorn uppger dock att det inte finns något gemensamt strukturerat arbete kring jämställdhet på skolan. Skillnader i mäns och kvinnors kunskapsresultat har analyserats men endast i ett fåtal ämnen. Det har inte heller förts några gemensamma diskussioner kring kunskapsresultat utifrån kön. Några lärare beskriver att de är medvetna om hur de fördelar ordet mellan kvinnor och män i klassrummet men det är inget som skolan som helhet har arbetat med. På skolan har de inte heller utrett om det finns några skillnader i lärares bemötande av elever utifrån kön. Även om det av intervjuer framgår att det finns lärare som har kunskap om jämställdhetsarbete har lärargruppen som helhet inte fått någon kompetensutveckling kopplat till jämställdhet det senaste året. Även elevhälsan uppger att det inte finns något uttalat jämställdhetsarbete på skolan och de som grupp inte har något uppdrag kopplat till detta.

Ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av intervjuer och inkommen dokumentation framgår att skolan har flera olika forum för samverkan såsom arbetslagsmöten, programlagsmöten och tillfällen då all personal träffas. Lärarna uppger att vid dessa möten ges tid till att diskutera frågor såsom apl, handledarskap, bedömning och planeringsarbete. Alla lärare deltar i kollegiala möten och det finns förutsättningar för ämnessamverkan mellan lärare i program- och gymnasiegemensamma ämnen. Lärarna på skolan är också organiserade i utvecklingsgrupper med olika inriktning såsom exempelvis apl, elevdemokrati, ämnesövergripande arbete och arbetsmiljö. Inom ramen för det kollegiala utvecklingsarbetet har fortbildning skett i språkutvecklande arbetssätt där samtlig personal deltagit. Lärarna har också genomfört auskultationer hos varandra i syfte att utveckla undervisningen. Detta läsår kommer en fortbildningsinsats ske inom området bedömning för all personal.

Obehöriga lärare får stöd i arbetet och nya lärare får en planerad och övervägd introduktion. Av rektorns förteckning över undervisande personal framgår att endast 43% av lärarna har lärarlegitimation men att fem lärare håller på med att läsa upp sin lärarutbildning. Rektorn uppger att nya lärare introduceras genom en introduktionsdag och introduktionen anpassas i övrigt efter lärarens behov. Obehöriga eller nyexaminerade lärare får stöd i arbetet av en erfaren kollega. Alla lärare på skolan har eller ska gå Skolverkets handledarutbildning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver utveckla arbetet med att mer systematiskt följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat för att kunna prioritera åtgärder i utvecklingen av utbildningen. För närvarande sker inte uppföljning och analys av kunskapsresultat i tillräcklig omfattning. Uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling är mer inriktat på individnivå än på aggregerad nivå som exempelvis kurser, elevgrupper och program.

Av 4 kap. 4-7 §§ skollagen framgår att en systematisk planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ska genomföras på skolenhetsnivå. Rektorn ansvarar för att ett sådant kvalitetsarbete genomförs. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras

under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas.

Enligt Lgy11, avsnitt 1 framgår att skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot de nationella målen. Detta kräver att verksamheten ständigt prövas och att resultaten följs upp och utvärderas samt att olika metoder prövas, utvecklas och utvärderas.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98, s. 31) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att rektorn tillsammans med personalen bör följa upp vad i enhetens verksamhet som påverkar och orsakar resultaten och måloppfyllelsen. Rektorn ska utifrån analyserna identifiera utvecklingsinsatser tillsammans med personalen och därefter besluta vilka insatser som ska genomföras

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat i alla ämnen. Det är viktigt att rektorn analyserar och bedömer enhetens samlade resultat på såväl grupp-, klass-, program som enhetsnivå. Analyser av elevernas kunskapsresultat är en grundförutsättning inför prioriteringen av åtgärder för ökad måloppfyllelse. Dokumentationen behövs för att kunna följa kvalitetsutvecklingen över tid och se effekterna av ett utvecklingsarbete. En systematisk uppföljning av kunskapsresultaten är också viktig mot bakgrund av att en stor andel lärare saknar lärarlegitimation.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

4 kap. 1 § och 6 kap. 4-8 §§ gymnasieförordningen (2010:2039)

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Rättigheter och skyldigheter,

Gymnasieskolans uppdrag, Kunskaper och lärande, 2.1 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 3 Examensmål för alla nationella program, 4

Gymnasiegemensamma ämnen

Lgr 11, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen är varierad och att eleverna får ett aktivt lärarstöd. Undervisningen har en tydlig struktur och är utformad så att den stärker elevernas självförtroende och motivation. Vidare är undervisningens innehåll och arbetssätt anpassat efter elevernas behov och förutsättningar. I undervisningen ges eleverna möjlighet att reflektera över sitt eget lärande. Det varierar dock i vilken utsträckning elever ges möjlighet till att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen.

Undervisningen består av varierade arbetsformer och arbetssätt. Lärare uppger i intervjuer att de varierar undervisningen genom exempelvis genomgångar, arbete i par eller enskilt, filmvisning eller gemensamma diskussioner. Eleverna uppger att undervisningen i skolan är varierad men att det skiljer sig åt mellan olika ämnen. Observationer visar inget annat än att eleverna får en varierad undervisning såväl i skolan som på sitt arbetsplatsförlagda lärande. Rektorn och lärare uppger att skolan har tagit fram ett dokumentationsmaterial för apl för att säkerställa att eleverna får en varierad utbildning. Vid regelbundna samtal mellan lärare, elev och handledare på apl-platsen görs fortlöpande avstämningar kring vilka moment som eleven utfört. Eleverna beskriver sin apl som varierad och rektorn uppger att skolan har stora möjligheter att påverka så att eleverna tillförsäkras en varierad apl.

Eleverna får överlag det stöd de behöver för att förstå, komma igång och bibehålla sitt engagemang för undervisningen. Genom observationer ges exempel på där lärare har tydliga inledande genomgångar och där läraren sedan vid behov stödjer eleverna i arbetet med skoluppgifterna. Lärare framhåller också i intervjuer vikten av att ge eleverna ett aktivt stöd i klassrummet samt att ge eleverna tydliga instruktioner. Elever uppger i intervjuer att de får bra stöd av sina lärare. Intervjuer och flera observationer visar att eleverna får ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer med lärare framgår vidare att de arbetar mycket med apl-handledarna för att eleverna ska få ett bra stöd under deras arbetsplatsförlagda lärande. I detta arbete betonar lärarna också betydelsen av att handledarna går Skolverkets handledarutbildning. Eleverna uppger att de får ett bra stöd av sina handledare under deras arbetsplatsförlagda lärande.

Undervisningen har överlag en tydlig struktur och är förankrad i läroplanens mål. Lärare uppger att de med ämneskollegor för diskussioner kring kursplanerna och hur de ska tolkas. Av intervjuer och observationer framgår att lärarna inleder sina lektioner med att beskriva dess syfte och mål samt klockslag för olika moment.

Observerade lektioner ger också exempel på att lärarna avslutar lektionerna genom att repetera med eleverna vad de arbetat med samt genom att ge en utblick mot nästa lektion. Elever uppger i intervjuer att det är tydligt vad det är de ska arbeta med under lektionerna i skolan även om det kan variera mellan olika ämnen. Lärare uppger vidare att eleverna läser många kurser samtidigt ute på sin apl. Därför har skolan tagit fram momentlistor och bedömningsmatriser som lärare, elev och handledare kan diskutera kring. Det blir också ett sätt för läraren att säkerställa att undervisningen omfattar allt centralt innehåll som finns i kursplanen. Av elevintervjuer framgår att flera elever upplever att systemet med momentlistor och matriser för apl fungerar väl. Andra elever beskriver dock att materialet inte alltid är anpassat efter elevernas specifika inriktning. Vissa elever uppger också att de inte har matriser.

Undervisningen innehåller naturliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Av intervjuer och observationer framgår att lärarna uppmuntrar och berömmar eleverna i skolarbetet. Lärare ger också i intervjuer exempel på hur de ger eleverna muntlig återkoppling på skrivuppgifter kring vad eleven gjort bra och vad som kan utvecklas. Elever beskriver att de överlag blir uppmuntrade och stöttade i skolarbetet och att lärarna ställer höga men rimliga förväntningar på dem. Detta gäller såväl i skolan som ute på apl. Lärarna beskriver hur de på olika sätt försöker att stärka elevernas motivation för skolarbetet. Exempelvis framhålls betydelsen av verklighetsförankring så att eleverna kan se hur de kan använda kunskaperna i ett större sammanhang. Lärarna har också samarbetat kring de olika programmens examensmål för att hitta gemensamma ämnesövergripande projekt vilka bidrar till att skapa helheter för eleverna.

Undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas utifrån elevernas individuella behov och förutsättningar. Lärare uppger att de arbetar mycket för att utmana alla elever och elevanpassningar diskuteras i arbetslagen. Exempel på anpassningar kan vara tydliga genomgångar, förklara ord och begrepp eller att hjälpa elever att planera sina arbetsuppgifter. Lärarna framhåller att elevgrupperna är små och skolan är lärartät vilket gör att tillfällen för feedback blir flera och det finns stora möjligheter till muntligt stöd. Lärare framhåller också att datorprogram som används vid exempelvis elevuppsatser på ett enkelt sätt möjliggör skriftlig feedback till eleverna. Elever uppger vidare att deras skoluppgifter är lagom utmanande och möjlighet finns även att få svårare uppgifter i de flesta ämnen. Eleverna uppger också att de får återkoppling från sina lärare kring hur de kan utveckla sina uppgifter.

Eleverna får överlag reflektera över sitt eget lärande och träna sitt kritiska tänkande. Lärare uppger att det på alla skolans program används loggböcker. I loggböckerna ges eleverna möjlighet att reflektera kring hur apl-arbetet fortskrider och vad de själva

behöver utveckla. Härutöver beskriver lärare andra tillfällen som ges för elevreflektion såsom vid skrivuppgifter där eleverna kan få diskutera i par eller grupp innan de själva får börja skriva. Observationer ger också exempel på hur elever i helklass får reflektera kring sin senaste apl. Av intervjuer med elever framgår att eleverna på olika sätt tillsammans med sina lärare kan diskutera kring vad de lärt sig. Dock menar eleverna att det varierar i vilken grad loggboken för apl verkligen används för att reflektera över vad de har lärt sig.

Det varierar i vilken omfattning elevernas ges möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. Lärare uppger att elever ges möjlighet till delaktighet i planering av skolarbetet. Det kan handla om att eleverna vill arbeta på egen hand, i grupp, eller om läraren ska hålla fler genomgångar. Samtidigt upplever eleverna att det varierar mellan olika ämnen i vilken grad de ges möjligheter att påverka. Lärare uppger vidare att de utvärderar sin undervisning tillsammans med eleverna. Eleverna kan då få berätta om de tyckt om ett visst arbetsområde eller lektion. Det finns dock inget systematiskt sätt kring hur kurser utvärderas på skolan. Några elever uppger exempelvis att de fått utvärdera undervisningen tillsammans med läraren i endast något enstaka ämne medan andra elever upplever att de fått göra det i flera ämnen. En förklaring som ges till att utvärderingar uteblivet är att det skett byten av lärare. Några elever berättar att de inte har fått utvärdera undervisningen i yrkesämnena. Lärare uppger samtidigt att de har en dialog med eleverna kring hur de uppfattar projekt och arbetsscheman. Rektorn uppger att eleverna gör kursutvärderingar i vissa ämnen men inte i andra. Rektorn vet inte om eleverna får återkoppling på de utvärderingar som de gör.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn och lärarna utvecklar metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna.

Skolinspektionen bedömer att lärarna behöver utveckla arbetet med att ge eleverna inflytande över undervisningen. Av granskningen framkommer att elevernas möjlighet till inflytande såsom delaktighet i planering och utvärdering varierar mellan olika ämnen. Mot bakgrund av att elever i vissa avseenden finner dokumentationsmaterial kring apl otydligt så är det viktigt att elevernas synpunkter hörsammas i planering och utvärdering av undervisningen.

Av 4 kap. 9 § Skollagen framgår att elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet till att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Av Lgy 11, avsnitt 2.3 framgår att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina egna förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och bidrar till en god arbetsmiljö. Målsättningen är att varje elev utövar inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan och utifrån kunskap om demokratiska principer vidareutvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Vidare ska läraren utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sitt lärande. Läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen och uppmuntra elever som har svårt att framföra sina synpunkter att göra det. Läraren ska också låta eleverna pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar att eleverna i större utsträckning får inflytande över undervisningen genom att utveckla former för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Eleverna kan exempelvis bidra med idéer på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Vissa ämnen i gymnasieskolan anses ibland av lärare vara så styrda av ämnesplanen att det inte finns något utrymme för elevernas inflytande. Men även i sådana ämnen där friutrymmet är något mindre än i andra behöver lärare och elever tillsammans resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på, vilka arbetsformer som lämpar sig bäst för att utveckla dessa kunskaper och hur det ska redovisas. Genom att kontinuerligt ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet kan lärarna också få ett bredare underlag i arbetet med att förbättra undervisningen. Ett reellt inflytande över planering och utvärdering av undervisningen är också av vikt för elevernas tilltro till demokratiska arbetsformer.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgy 11, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Kunskaper, 2.2 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det finns ett samlat arbete för att skapa studiero och en trygg miljö. Skolenheten kartlägger elevernas upplevelse av trygghet och studiero och vidtar ändamålsenliga åtgärder. Även om skolan i flera avseenden bedriver ett medvetet trygghetsarbete så vill Skolinspektionen påpeka vikten av att rektorn fortsätter arbetet med att utveckla detta då elever exempelvis beskriver att språkbruket kan vara hårt elever emellan.

Skolenheten har ett samlat arbete för att skapa studiero. Av granskningen framgår att personalen arbetar förebyggande genom att årligen kartlägga elevernas upplevelse av studiero i en enkät. Resultat av enkäten redovisas på programnivå. Rektorn har diskuterat enkätresultaten tillsammans med personalen. Skolan har även tagit fram skrivna ordningsregler och lärarna samlar in elevernas mobiltelefoner i början av lektionerna vilket har gett effekt enligt lärarna. Lärare uppger vidare att en tydlig lektionsstruktur och att bemöta alla elever respektfullt är viktiga förutsättningar för studiero i klassrummet. Härutöver framhålls att elevgrupperna är små, skolan är liten och att det är lugnt i korridorerna under lektionstid. Både lärare och elever uppger att studieron är god men elever tillägger att det varierar mellan olika lärare. Faktorer som beskrivs ha betydelse är lärarens undervisningserfarenhet samt förmågan att vara bestämd. Företrädare för elevhälsan uppger att skollokaler inte är så väl lämpade vilket påverkar studieron negativt. Samtidigt framhålls att lärarna gör det de kan inom ramen för lokalerna och att eleverna är hänsynsfulla mot varandra. Eleverna uppger i intervjuer att de kan koncentrera sig på skoluppgifterna på lektionerna. Observationer visar inget annat än att det var studiero på de lektioner som besöktes.

Det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan. Exempelvis har otrygga platser i skolmiljön lokaliserats och skolpersonal finns ofta ute bland eleverna i samband med raster. Lärare uppger att det finns ett gemensamt synsätt i personalgruppen, vilket innebär att "alla elever är allas elever". Elever berättar att de

har pratat om värdegrundsfrågor, vad som är acceptabelt att kalla varandra samt vad en kränkning är. Några elever uppger också att de i skolan har pratat om hur de är mot varandra på internet. Rektorn berättar att de har haft situationer på skolan som visat på att skolan behöver ha ett aktivt värdegrundsarbete. Det genomförs också ämnesövergripande projekt i vissa ämnen med teman såsom tolerans och hälsa som anknyter till värdegrundsuppdraget. Vid Skolinspektionens besök genomfördes också ett ämnesövergripande projekt i svenska och samhällskunskap kopplat till mänskliga rättigheter. Lärare uppger att de under de tio första veckorna i årskurs 1 arbetar aktivt med gruppstärkande aktiviteter och värdegrundsarbete. Rutiner vid kränkande behandling finns och fungerar uppger rektorn.

Av intervjuer framgår att eleverna är trygga i skolan och på sin apl. Detta visar, enligt rektorn, resultatet av skolans senaste elevenkät. Rektorn uppger att elevers trygghet på apl inte kartläggs på något särskilt sätt men att det finns frågor som berör detta i skolans enkät. Eventuell otrygghet på apl-platser skulle även framgå i samtal mellan elev och yrkeslärare menar rektorn. Företrädare för elevhälsan uppger att skolan är trygg för eleverna och att hög vuxennärvaro bidrar till detta. Även om det framgår av intervjuer att skolan är trygg uppger elever att det kan vara lite trångt i korridorerna på rasterna och det kan spelas hög musik. Vidare kan språkbruket mellan elever vara hårt och vissa elever upplever att skolpersonalen inte alltid reagerar vid nedsättande språkbruk mellan elever. Lärare uppger dock att de är bra på att ta diskussioner med elever vid opassande språkbruk och att de generellt sett är snabba på att ta itu med saker som inträffar i skolmiljön. Elevhälsans uppfattning är att språkbruket bland eleverna inte är ett stort problem men att det är något som skolan behöver arbeta vidare med. Av intervju med elevhälsan framgår vidare att det har gjorts riktade insatser under hösten i vissa elevgrupper kring elevers förhållningssätt och hur de är mot varandra.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 15 kap. 25a § skollagen

8 kap. 2-3 och 3f §§ gymnasieförordningen

Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn har gett lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Vidare analyserar

rektorn i viss utsträckning eventuella skillnader i lärares bedömningar men detta arbete behöver utvecklas.

Rektorn skapar förutsättningar för lärarna att samarbeta kring bedömning och betygssättning. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att sambedömning av uppgifter är ett återkommande inslag framförallt i de gymnasiegemensamma ämnena. För att skapa likvärdighet sker sambedömning också av nationella prov. Lärarna uppger att det finns tillräckligt med tid för att diskutera bedömning men det finns inga uttalade forum eller tider för att diskutera bedömning. Skolverkets bedömningsstöd används vid bedömning i ämnen där sådana finns. Lärare i yrkesämnena uppger att det finns framtagna dokument såsom bedömningsmatriser för deras ämnen. Underlag för bedömning är också de trepartssamtal som alla lärare genomför med elev och dennes handledare. Rektorn uppger att alla lärare har en kollega att diskutera bedömningar med. Obehöriga lärare får stöd i bedömning av en utbildad lärare. Rektorn uppger vidare att det finns ämnesnätverk inom exempelvis programmen för vård och omsorg samt barn och fritid där berörda lärare kan vara med. Yrkeslärare beskriver att de har påbörjat ett arbete med att stärka likvärdigheten och en studiedag kring apl-bedömning är inplanerad. Rektorn uppger att bedömning och betygssättning är det övergripande temat inom det kollegiala utvecklingsarbetet för året på skolan.

Rektorn analyserar inte i tillräcklig omfattning skillnader i bedömningar och betyg ur ett likvärdighetsperspektiv. Rektorn uppger att han följer upp lärarnas betygssättning samt är uppmärksam på om eventuella avvikelser skulle förekomma. Lärare i ämnen med nationella prov redovisar exempelvis för rektorn hur betyg förhåller sig till resultat på nationella prov. Rektorn uppger vidare att han deltar i diskussioner kring betygssättning med lärarna och att samtal kring bedömning också kan förekomma vid medarbetarsamtal. I intervjuer framgår emellertid att lärare inte har fått någon återkoppling på sina bedömningar. Rektorn har inte heller gjort några jämförande analyser av betyg där undervisning sker av flera lärare i samma ämne. Vidare saknas en systematisk uppföljning och analys av elevernas samlade kunskapsresultat (se vidare under Rektors ledarskap).

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn i ökad utsträckning analyserar eventuella skillnader i betygssättningen och för diskussioner med lärarna utifrån dessa analyser för att på så sätt säkerställa en likvärdig betygssättning.

Skolinspektionen bedömer att rektorn i högre grad behöver följa upp och analysera att lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper är likvärdig. Analys och diskussion med lärarna om eventuella skillnader i bedömning och betygssättning är ett viktigt redskap i rektorns arbete med att säkerställa likvärdighet.

Av 1 kap. 9 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas och att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med denna lag och andra författningar.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2018:247, s. 42 ff) med kommentarer om betyg och betygssättning framgår att rektorn, tillsammans med lärarna, bör följa upp betyg och nationella provbetyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg. Vidare beskrivs att rektorn bör se till att det finns förutsättningar att fördjupa analysen inom den egna skolenheten, för att kunna följa upp och analysera betygen inom och mellan ämnen och elevgrupper. Om avvikelser förekommer behöver rektorn undersöka om dessa är motiverade eller inte.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn på ett mer systematiskt sätt följer upp och analyserar lärarnas bedömning och betygssättning ur ett likvärdighetsperspektiv för att kunna säkerställa en rättvis betygssättning av god kvalitet. Detta arbete kan exempelvis omfatta jämförelser av skillnader i betyg i och mellan olika kurser, årskurser, program eller betygssättning mellan kvinnor och män. I arbetet behöver rektorn diskutera resultatet av analysen med lärarna.

På Skolinspektionens vägnar

X Lena Stadler

Signerat av: Lena Stadler

Beslutsfattare

X Tobias Thorén

Signerat av: Tobias Thoren

Föredragande

I handläggningen av ärendet har även utredarna Hanna Antonsson och Åsa Rasmussen medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer
- Ett trepartssamtal med elev, lärare och handledare på apl-plats.
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 2 till 3 december 2019. Besöket genomfördes av utredarna Tobias Thorén och Hanna Antonsson.

Norrköpings lärlingsgymnasium är en gymnasieskola som leds av en rektor. Utbildningen vid Norrköpings lärlingsgymnasium omfattar byggprogrammet, barn- och fritidsprogrammet, handelsprogrammet, hantverksprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet, VVS och fastighetsprogrammet och hotell- och turismprogrammet. Vid skolenheten läser också elever som tillhör handelsprogrammet och restaurangprogrammet inom gymnasiesärskolan vilka inte omfattas av denna granskning.

Vid granskningstillfället gick 201 elever på något av gymnasieskolans program. Vid skolenheten arbetar 23 lärare.